

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Kőrössy Mária ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve**(felperes címe) felperesnek - a dr. Varga Hildegárd ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen 20.000.000 forint és járulékai megfizetése iránt indított perében a Megyei Bíróság 2011. január 17. napján kelt 19. számú ítélete ellen az alperes által 20. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 500.000 (ötszázezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes az alperes édesanyja. A felperes volt élettársával, V. J.-fel együtt hozta létre a Z., Sz. székhelyű Z. Lótenyésztő és Lovas Idegenforgalmi Kft.-t, amely családi vállalkozásként működött. A vállalkozás vezetésébe édesanyja mellett másik ügyvezetőként az alperes is bekapcsolódott, utóbb szerette volna a vállalkozást egyedül vezetni. Ebben házastársa, P. H. is támogatta, aki V. J. távozása után annak a kft.-ben lévő üzletrészt megvásárolta.

A felperes és P. H. között a közös vállalkozás ellenére még köszönő viszony sem alakult ki. A felperes úgy döntött, hogy az üzletrészt az alperesre ruházza. A felek között 2002. október 7. napján jött létre adásvételi szerződés, amellyel az alperes megvásárolta a felperesnek a kft.-ben lévő 24 millió forint névértékű üzletrészt 20 millió forint vételáron. A szerződés kiegészítéseként 2002. október 22. napján életjáradéki szerződést is kötöttek, amellyel az alperes kötelezettséget vállalt arra,

hogy a felperes jogosult javára halálíg havi 300.000 forint életjáradékot fizet, amelyet minden évben az infláció mértékével emelnek.

A kft. általában 100-120 lovat tart, amelyeket szabad tartásban tartanak, a panziót körülvevő 110 hektár területen megtermelt takarmánnyal. E körülmények miatt az életjáradéki szerződésben az alperes javára a felperes külterületi ingatlanaira vételi jogot alapítottak, majd 2004. április 22-én az alperes ezeket az ingatlanokat is megvásárolta a felperestől 12 millió forint vételárért.

A fentieken túlmenően a felek szóban állapodtak meg abban, hogy a felperest megilleti Sz.-án egy lakás térítésmentes használati joga, étkezhet a cég által fenntartott étteremben, megilleti a mobiltelefon, internet és egy gépkocsi használati joga.

Az alperes a havi életjáradék összegét rendszertelenül, részletekben fizette, de ezt a felperes nem tette szóvá.

A felperes 2007. júliusában értékesítette gy.-i ingatlanát, amelyből legalább 20 millió forint vételárhoz jutott. Ezt az összeget az alperes 2007. júliusában kölcsönkérte azzal, hogy egy kedvezőtlenül magas kamatozású bankhitelét szeretné kiváltani. Ennek ellentételezéséként a felperesnek havi 10% kamatot ígért, és úgy tájékoztatta, hogy a kölcsönt legkorábban 3 év múlva tudja visszafizetni, amikor lehetősége nyílik egy kedvezményes kamatozású hitel felvételére. A felperes a kölcsön nyújtásába és annak feltételébe beleegyezve a kért összeget az alperes részére átadta, 2007. júliusától 2010. márciusáig az alperes a felperes részére kamat címén havi 166.000 forintot fizetett meg.

Az alperes a 20 millió forintot ténylegesen a kft. mangalicaállományának fejlesztésére fordította.

A felek között a viszony egyre feszültebbé vált, ennek ellenére az alperes arra számított, hogy a kölcsönt nem kell visszafizetnie, a felperest azt nem fogja visszakérni. A felperes valóban fontolgatta, hogy a pénzt az alperesnél hagyja, de amikor tudomására jutott, hogy az alperes azt mire fordította, 2010. márciusában kérte a 20 millió forint visszafizetését. Az alperes ezt elutasította, a felperes részére az eltelt években nyújtott ingyenes szolgáltatásokat utóbb visszterhessé téve a lakhatástól, a rezsiig, 20.910.000 forintról készített kimutatást és azt beszámítva a felperes követelésébe, úgy ítélte meg, hogy nem tartozik. Közölte a felperessel, hogy a jövőben a lakhatási és egyéb költségeit az életjáradék havi összegéből levonja. Ezt követően a felperes a Sz.-i lakásból zártkerti ingatlanába költözött, az alperest pedig jogi képviselője útján 2010. április 26. napján írásban szólította fel a 20 millió forint kölcsöntartozás 60 napon belüli visszafizetésére.

Az alperes a felszólításnak a mai napig nem tett eleget, állítva, hogy a 20 millió forintot a felperestől nem kölcsön jogcímén kapta.

A felperes keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest 15 napon belül 20 millió forint és annak 2010. április 1-től a kifizetésig járó évi 10%-os ügyleti kamata és 2010. július 1-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata és perköltség megfizetésére. Állította, hogy az alperessel 2007. júliusában szóbeli

kölcsönszerződést kötött, amely alapján az alperes részére 20 millió forintot ténylegesen átadott, és úgy állapodtak meg, hogy az összeg után az alperes évi 10%-os ügyleti kamatot fizet mindaddig, amíg a tőkét vissza nem fizeti részére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, állítva, hogy a 20 millió forintot a felperes részére önként ajánlotta viszonzásul az addig már öt éven keresztül nyújtott jelentős szolgáltatásokért. A havi 10% mértékű kamatot az életjáradék fizetésén felül azért ajánlotta a felperesnek, mert ezen a módon is támogatni akarta az édesanyját. Arra hivatkozott, hogy közöttük atipikus szerződés jött létre, amely sem ajándékozási, sem életjáradéki, sem pedig kölcsönszerződés nem volt, visszafizetési kötelezettsége nem keletkezett.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 20 millió forintot és annak 2010. április 1-től a kifizetésig járó évi 10%-os mértékű ügyleti és 2010. július 1-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 770.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az állam javára 900.000 forint feljegyzett eljárási illetéket.

Nem vitatott tényként állapította meg, hogy a felperes 20 millió forintot az alperes részére 2007. júliusában átadott, és az összeg visszaköveteléséig az alperes havi 166.000 forintot utalt át a felperes részére, amely a 20 millió forint évi 10%-os mértékű kamatának felel meg.

A 20 millió forint átadásának jogcíme körében a perben kihallgatott tanúk vallomásának mérlegelése alapján azt állapította meg, hogy a felperes bizonyítási kötelezettségének eleget téve H. L. F., V.-né B. G., K.-né dr. V. V. V., J. R., dr. N. Gy. G. tanúk vallomásával bizonyította, hogy a felek között kölcsönszerződés jött létre. A tanúvallomásokon túl e jogcím bizonyítékeként értékelte, hogy az alperes a felperes és közte fennálló jogviszonyt a pénz használatáért fizetett havi 166.000 forint kamattal visszerhessé tette.

A rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével megállapította azt is, hogy a peres felek közötti kölcsönszerződés 3 év időtartamra, havi 10%-os üzleti kamat kikötése mellett jött létre, a kölcsöntartozás visszafizetésének határideje lejárt, ezért a Ptk. 277.§ (1) bekezdése, 298.§ a) pontja, valamint 523.§ (1) bekezdése alapján az alperes köteles a kölcsöntartozás összegét visszafizetni.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, továbbá a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes első, megállapításra vonatkozó kereseti kérelmével egyáltalán nem foglalkozott, erről a kérelemről nem döntött.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem megfelelően mérlegelte. A perben beszerzett tanúvallomások alapján megítélése szerint csak az állapítható meg, hogy a felperes néhány személynek akként számolt be a pénz alperesnek adásáról, hogy azt ő kölcsönbe adta. Nem került értékelésre

ugyanakkor az elsőfokú ítéletben az, hogy a tanúk az alperestől viszont arról tudtak, hogy a pénzt az alperesnek soha nem kell visszafizetnie. Kifejtette, hogy álláspontja szerint V.-né B. G. tanú vallomása a felperes tényállításának bizonyítására nem fogadható el, hiszen a tanú a felperestől eltérően adta elő a kölcsön visszakérésének körülményeit.

Hivatkozott arra is, hogy nem tisztázta az elsőfokú bíróság, hogy a kölcsönt mire kérte az alperes. Az elsőfokú ítélet szerint az alperes azzal kedvezőtlenül magas kamatozású bankhitelét szeretne volna kiváltani, ez a felperesi tényállítás azonban a perben nem nyert bizonyítást. Állította, hogy az alperes hitelei a 10%-os üzleti kamatfizetési megállapodásnál kedvezőbb kamatozásúak voltak, így gazdaságilag teljesen ráfizetődő lett volna a felperes tényállításának megfelelő kondíciókkal kölcsönszerződést kötnie.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen fogadta el bizonyítottnak azt, hogy a felek között három éves határozott idejű szerződés jött létre, ezt a tényt ugyanis a kihallgatott tanúk vallomása nem támasztotta alá, és maga a felperesi magatartás is cáfolta, hiszen a felperes a három éves lejáratú idő előtt kérte a visszafizetést.

Hivatkozott arra is, hogy a tanúk többsége a felperestől a kölcsönben való megállapodást csak az alperes és felperes közötti konfliktusban hallotta először.

Fenntartotta azt az elsőfokú eljárásban tett előadását, hogy a pénzt hozzájárulásul kapta a közös életvitelhez anya-lánya viszony alapján, azt bármire költhette, szó sem volt visszafizetésről. Továbbra is állította, hogy a felek közötti szerződés egy atipikus jogviszony volt, a felperes az alperesnek kívánta adni anya-lánya viszony alapján segítségül a pénzt, amit az alperes elfogadott, de úgy, hogy egyúttal felajánlotta viszonzásul, hogy az összeg után évi 10%-os kamatot fog fizetni. Logikailag hibásnak tartotta az elsőfokú bíróságnak a kamatfizetéssel kapcsolatos okfejtését. Nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a kamatfizetéssel a szerződés visszterhessé vált volna. Állította, hogy a 166.000 forint havonta történő fizetése a kapott 20 millió forintért hálája jeléül történő felajánlás volt, nem az alperes kötelezettsége, csak önként vállalt egyoldalú teljesítés.

Végül sérelmezte, hogy az ítélet tényállása olyan megállapításokat is tartalmaz, amelyekre - nem lévén a per tárgya - bizonyítás nem folyt, pusztán a felperesi előadáson alapulnak. Vitatta e tényállítások valóságát és kérte azoknak az ítélet indokolásából történő mellőzését.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és az alperes perköltségben való marasztalására irányult.

A fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból mellőzi a 2. oldal 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. és 11. bekezdését.

Pontosítja a tényállást annyiban, hogy a felperes 2007. júliusában határozatlan időre nyújtott 20 millió forint kölcsönt az alperesnek évi 10%-os kamat kikötése mellett.

Az így pontosított tényállás alapján is helyes az elsőfokú bíróság érdemi döntése.

A felperes keresetében kérte, hogy állapítsa meg a bíróság, hogy a felperes és az alperes között 2007. júliusában szóbeli kölcsönszerződés jött létre, amely alapján az alperest arra kérte kötelezni, hogy fizessen meg részére 15 napon belül 20 millió forint tőkét és annak kamatait.

A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy - tényleges megfogalmazása ellenére - tartalma szerint felperes keresete marasztalásra irányult, ezért alaptalannak találta a megállapítási kereset elutasítására vonatkozó alperesi fellebbezési hivatkozást.

Az alperes fellebbezése lényegében az elsőfokú bíróság mérlegelési eljárását támadta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§ alapján helyesen mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és e helyes mérlegelés eredményeként találta bizonyítottnak a felek között a kölcsönszerződés létrejöttét.

Kölcsönjogviszony létrejöttének bizonyítékeként értékelt tanúvallomásokból a másodfokú bíróság kiemeli V.-né B. G. tanúvallomását, amely szerint „2007-ben nagyobb összegű kölcsönre lett volna szükségem, és megkerestem a felperest, hogy tudna-e nekem kölcsönadni. Azt mondta, hogy nem tud, mert a lányának már kölcsönadta a pénzét. Én tudomással bírtam róla, hogy ebben az időszakban eladta a gy.-i házát és úgy gondoltam, hogy a vételár még rendelkezésre áll, de nekem kölcsönt már emiatt nem adott.” (5.sz. jegyzőkönyv 5. oldal), valamint dr. N. Gy. G. tanúvallomását, amely szerint „Eljáró bíró kérdésére kijelentem, hogy én már évekkel ezelőtt hallottam erről a kölcsönről, amikor a gy.-i ingatlanát eladta a felperes és én küldtem volna vadászvendégeket”. (19.sz. jegyzőkönyv 3. oldal 2. bekezdés), „A leghatározottabban megerősítem, hogy a kölcsönről már sokkal korábban hallottam, amikor a felperes a gy.-i házát elidegenítette, akkor erről részletesen beszéltünk és mivel én elleneztem a felperes azt válaszolta, hogy nekem nincs családom, nincs gyerekem, én ezt nem érthetem. Én erre elég jól emlékszem”. (19.sz. jegyzőkönyv 3. oldal utolsó bekezdés).

A fenti két tanúvallomásnak a kölcsön jogviszony létrejöttének bizonyítékai között azért van nyomatékos jelentősége, mert azokból kitűnően ez a két tanú - az alperes fellebbezési hivatkozásával ellentétben - a kölcsönben való megállapodásról nem csak a kölcsön visszakövetelése után, hanem már a kölcsönjogviszony létrejöttének idején értesült.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet kamatfizetéssel kapcsolatban kifejtett indokaival is. A kamatfizetési kötelezettség vállalása az alperes részéről alátámasztotta a felperes állítását, amely szerint közöttük kölcsön jogviszony volt. A kamat más pénzének használata után jár, a pénz használatának ellenértéke, az alperes pedig a kamatfizetési kötelezettséget nem vitásan arra tekintettel vállalta, hogy a felperes a 20 millió forintot rendelkezésére bocsátotta.

Az alperesnek az a fellebbezési hivatkozása, hogy a perben a felperes nem bizonyította azt, hogy a kölcsönt milyen célból nyújtotta az alperes részére, vagyis nem bizonyította azt a tényállását, hogy az alperes kedvezőtlen kamatozású hitele visszafizetésére kért volna kölcsön a felperestől - a másodfokú bíróság álláspontja szerint a perbeli jogvita elbírálására szempontjából irreleváns. A pénzösszeg átadását, illetőleg a kamatfizetés tényét a perben egyik fél sem vitatta, teljesen közömbös a jogvita elbírálására szempontjából, hogy a kölcsön összegét az alperes a felperestől ténylegesen mire kérte.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a felek között határozott idejű kölcsönszerződés jött létre.

A felperes személyes meghallgatása során (5. jegyzőkönyv 2. oldal) azt adta elő, hogy az alperes azzal kérte kölcsön a gy.-i ingatlan eladásából befolyt vételárból a 20 millió forintot, hogy azt 3 év múlva tudja neki visszaadni, mert akkor lejár egy hitele. Nem tett azonban előadást arra, hogy a visszafizetés határideje tekintetében ténylegesen megállapodtak volna. A határidőben történő megállapodás hiányára utal ugyanakkor a felperes keresete, amelyben úgy nyilatkozott, hogy 2007. júliusában 20 millió forintot adott át a leánya részére szóbeli kölcsönszerződés alapján, és úgy állapodtak meg, hogy az összeg után 10%-os mértékű üzleti kamatot fizet az alperes mindaddig, amíg a tőkét vissza nem fizeti részére.

A perben kihallgatott tanúk a visszafizetés határidejére nézve érdemi előadást nem tettek. Dr. N. Gy. tanúvallomásában ezzel kapcsolatban csak annyit mondott „Úgy tudom, hogy a kölcsönt 3-4 év múlva kellett volna visszafizetni, amikor lejár egy kölcsöntartozás és lehetősége nyílik az alperesnek, hogy pályázat útján vagy egyéb módon újabb kölcsönt vegyen fel" (19. jkv. 2.o.).

A visszafizetés határidejére vonatkozó fenti tanúvallomás önmagában nem alkalmas a határozott idejű jogviszony létrejöttének bizonyítására, ezért a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felek között a 20 millió forint évi 10%-os üzleti kamat kikötése mellett történő kölcsönadása határozatlan időre történt, a szerződést a felperes 2010. április 26-án a visszafizetésre vonatkozó írásbeli felszólításával felmondta, amelyre tekintettel a felperesnek a kölcsön visszakövetelésére vonatkozó joga a felszólító levélben írt határidő leteltével nyílt meg (Ptk. 526.§ (1)-(2) bekezdés). Mellőzi ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokolásából a Ptk. 298.§ a) pontjának felhívását.

Végül alaposnak találta a másodfokú bíróság az alperes fellebbezését abban a körben is, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása számos olyan ténymegállapítást is tartalmaz, amelyek a perbeli jogvita elbírálása szempontjából irrelevánsak, illetőleg, amelyek tekintetében a perben bizonyítási eljárás nem folyt, ezért azokat a másodfokú bíróság elsőfokú ítélet indokolásának 2. oldalán írtakból ugyancsak mellőzte.

Az alperes érdemben sikertelen fellebbezése folytán a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján viselni tartozik a fellebbezésére lerótt eljárási illetéket, valamint a felperes

másodfokú eljárásban felmerült perköltségét, amely a felperest képviselő ügyvéd munkadíjából áll, és amelynek mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A.§-a alapján állapította meg.

Pécs, 2011. december 14.

Dr. Juhász László s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Fekete Bálint s.k. bíró